...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

...(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, ...РЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 155 (6084)
АВГУСТЫН
2
СРЕДА
1950-он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ГҮРЭН ТҮРЫН ШУХАЛА УДХАШАНАРТАЙ ХЭРЭГ

...ин—Сталинай партиин хү...ри доро манай орон дотор ...н колхозно байгуулалта бол... социалистическэ хүдөө ажа...үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй ай...р ехээр ургаха хизааргүй боломжонуудые олгоо. Манай ...й хүдөө ажахы болбол дэл...ээрэ эгээл томо, эгээл меха...ованнэ ба эгээл түрүү ажа...н.

...хоз хадаа нийтын зөөри ... ба хамтын ажал дээрэ һуу...жа байдаг томо ажахы бай...уладаа наукын, техникын ...тануудые ба хүдөө ажахын ...шүүлэй дүй дүршэлые хэрэг... шадаха гээшэ. Мүнөө үедэ ... ажахын түрүүшүүлэй дунда ... олон Социалистическэ Ажа... Геройнууд, Сталинска шангай ...адууд, хүдөө ажахын гайхам... мастернууд бии. Тэдэнэр ...л социалистическэ хүдөө ...ые эрхилхэ тон ехэ ба баян ...дүршэлтэй болонхой. Энэ тү...үй дүршэлые үргэнөөр дэлгэ...э ба нэбтэрүүлхэ ябадал ... үедэ онсо ехэ удхашанартай .... Түрүүшүүлэй дүй дүршэл ...а хүдөө нютагуудай олон ...нон ажалшадай шадабари бо... колхоз, совхоз, МТС бүхэн...гэнөөр хэрэглэгдэхэ ёһотой.

...э зуура наукын туйлалта...ые ба түрүү дүй дүршэлые ...рүүлхэ ба хүдөө ажахыда ...рүүлхэ хэрэгтэ ехэ дутагдал... бии. Шэнэ ехэнүүд нээлтэ... хүдөө ажахын түрүүшүүлэй ...һон шэнэ арга методүүд ...зно ба совхозно үйлэдбэридэ ...гаар хэрэглэгдэдэг байгаа. ...юундэ болооб гэхэдэ, хүдөө ...ын органууд хадаа наукын ...тануудые ба түрүүшүүлэй ...дүршэлые саг үргэлжэ шэн... согсолхо ба бүхы колхозуу... совхозуудай, МТС-үүдэй хүдэлмэридэнь нэбтэрүүлхэ ...ые эмхидхээгүй байгаа. Олон ...зуудай ажал хүдэлмэри дээ...лгагдаһан ба ашаг туһа ехэ...эдэн агротехническэ арга ме...дые дэлгэрүүлдэггүй, бүхы ...зуудта ба совхозуудта тэдэ...уялгата ёһоор нэбтэрүүлхые ...дхадаггүй ушарнууд үзэгдэдэг ...а.

...ай республикын эрхэ байдал...дуу малые амжалтатайгаар ...эрилдэг түрүүшүүл олон бии. ...эрэй дүй дүршэлые республи... бүхы колхозуудта хэрэглээ ...мар ехэ ашаг туһа үгэхэ ...аб! Теэд республикын хүдөө ...ын министерство ба аймагуу... хүдөө ажахын таһагууд бол...малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй ...эй хангалтагүйгөөр дүүргэгдэ...айбашье, түрүүшүүлэй туйлал...удые согсолхо ба нэбтэрүүлхэ ...лмэрие хүтэлбэрилдэггүй, тэ...э хамааранггүй байдаг байгаа. ...дөө ажахын органуудай хү...эриин нэгэ ехэ дутагдал гэ... үргэн нийтэ колхознигуудай ...зоотехническэ һуралсалые ...мэгүйгөөр эмхидхэһэн ба ...һан ябадал болоно. Респуб...н колхозуудта нилээд олон ...зоотехническэ кружогууд ... гэжэ тоологдодог аад ...үдэлмэриеэ һайнаар ябуул...й байха юм. Тиимэһээ хүдөө ...ын хүдэлмэрилэгшэдэй ша...ри мэргэжэлые дээшэлүүлхэ ...тэ эдэ кружогууд өөһэдын ...үргые үшөө бэелүүлнэгүй.

Наукын ба түрүүшүүлэй туйлалтануудые дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ хэблэл ба радио ехэ удхашанартай. Тиихэдэ манай республика дотор наукын туйлалтануудые ба түрүүшүүлэй дүй дүршэлые харуулһан номууд, илангаяа бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн номууд тон үсөөн байна. Бурмонгиз ба хүдөө ажахын министерство болбол туршалгын станцинуудай, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй туйлалтануудые харуулһан номуудые ба плакадуудые үргэнөөр ба һайнаар хэблэжэ байха ёһотой. Радиоинформациин республиканска комитет хадаа хүдөө ажахын наукын туйлалтануудые ба түрүү дүй дүршэлые һулаар дэлгэрүүлнэ. Радиогоор хүдөө ажахын темээр лекцинүүд ба хөөрэлдөөнүүд тон үсөөн дамжуулагдадаг, дамжуулагдаһан хөөрэлдөөнүүдынь тодо тодорхой бэшэ, нютагай байдалтай холбоогүй байдаг, тиимэһээ тэрээнһээ һургаал абаха юумэ бага байдаг.

Республика дотор байһан зоо-ветеринарна институт ба хүдөө ажахын техникумүүд колхозуудтай нигта холбоо барисаагүйгөөр хүдэлмэрилдэг, хүдөө ажахын практигуудай дүй дүршэлые һулаар согсолдог, дэлгэрүүлдэг ба нэбтэрүүлдэг байха юм.

Түрүү биологическа мичуринска наукын туйлалтануудые ба хүдөө ажахын түрүүшүүлэй баян дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ ба нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ гараһан бүхы дутагдалнуудые усадхаха шухала.

Мүнөө үедэ парти ба правительство хадаа наукын туйлалтануудые ба түрүү дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ ба нэбтэрүүлхэ хэрэгые һайжаруулха хэдэн хэмжээ ябуулгануудые хараалба. Энээнһээ хойшо тус хэрэг бүхы орон соомнай түсэбтэ ёһоор ябуулагдаха байна.

Манай республикын хүдөө ажахын министерствын дэргэдэ хүдөө ажахын пропагандын управлени, аймагуудай хүдөө ажахын таһагуудай дэргэдэ — группанууд байгуулагдахань. Гүрэнэй эдэ органуудые байгуулга хадаа түрүү дүй дүршэлые научна ёһоор согсолхо, наукын туйлалтануудые ба түрүүшүүлэй һайн арга методүүдые хүдөө ажахыда нэбтэрүүлхэ ябадалда угаа ехэ удхашанартай. Эдэ органууд болбол колхознигуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй агро-зоотехническэ һуралсалые үндэр хэмжээндэ үргэхэ ёһотой. Хүдэлмэриһөө һамшангүйгөөр гурбанжэлэй турша соо колхознигуудай һуралсаха агро-зоотехническэ курсанууд энэ жэлэй октябриин нэгэндэ эхилээд эмхидхэгдэхэнь. Эдэ курсануудые бэлэдхэлтэй багшанараар хангаха, һурагшадыень зүбөөр бүридүүлхэ шухала.

Наукын туйлалтануудые ба түрүү дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ, эдэ туйлалтануудые бодото дээрэнь оролдостойгоор нэбтэрүүлхэ ябадал хадаа нютагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай, колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай эхин парторганизацинуудай дайшалхы зорилго мүн.

Румынска арадай республикын Гадаадын худалдаа наймаанай Министр А. Бырлэдяну Москва ерэбэ

...мынска Арадай Ажахын Выс...ын нээлтэндэ Румынска Ара... Республикын Гадаадын ху...аа наймаанай Министр А. ...эдяну Москвада ерэбэ. А. ...эдянуе СССР-эй Гадаадын ...лдаа Наймаанай Министрын Орлогшо М. Г. Лошаков, Бүхэсоюзна Худалдаа Наймаанай Палатын Президиумэй Түрүүлэгшэ М. В. Нестеров ба СССР-эй Гадаадын Худалдаа Наймаанай Протокольно Таһагай Начальник Н. М. Труфанов гэгшэд угтаа.

Болеславский ба Бронштейн гэгшэдэй шатарай матч

...Июлиин 31-дэ түмэрзамайхидай ...туурын Центральна Ордон ..., шатараар бүхы дэлхэй дээрэ ...млэхэ кандидадууд — гросс...стернүүд И. Болеславский ба ... Бронштейн гэгшэдэй хоорондо ...үүшын парти наадагдаба.

...Гуримай ёһоор, эдэ хоёрой ...нань Бүхэдэлхэйн чемпион М. Ботвинигтай матч наадаха эрхэ олохо юм.

22-дохи ябаса дээрээ Болеславский нэгэ фигура алдаа. Бронштейн өөрынгөө булюу байдалые зүбөөр хэрэглэжэ, шүүбэ.

Августын 1-дэ матчын 2-дохи парти наадагдаха байна.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Советскэ Союзай түмэрзамайхидай бэшэг

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович!

Манай баярай һайндэр — түмэр замай транспортын Бүхэсоюзна энэ үдэр бүхы бодол мэдэрэлнүүднай манай түрэл эсэгэ ба багша, Танда хандуулагданхай байна, мүн Советскэ ороной арадуудай зол жаргалай ба баяр баясхалангай тулада, манай халуун инаг Эхэ ороной аша туһын тулада олон удаан жэлнүүдтэ элүүр, энхэ ажаһуухыетнай Танда бүхы зүрхэнһөө хүсэнэбди.

Түмэрзамайхидай Сталинска үдэр гэжэ инаг дуратайгаар бидэнэй нэрлэдэг һайндэрые советскэ арад болбол коммунизм байгуулха тушаа агуу ехэ заабаринуудыетнай амжалтатайгаар бэелүүлгын оршон байдалда энэ жэлдэ угтаба.

15 жэлэй урда тээ, 1935 оной июлиин 30-да, түмэрзамайхидтай уулзалга дээрэ хэлэһэн түүхэтэ үгэ соогоо, манай хүсэн түгэс Советскэ Союзай — иимэ асари ехэ гүрэнэй оршон байха ба хүгжэхэ хэрэгтэ түмэр замай транспортын шиидхэхы удхашанартайе хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Та зааһан байгаат.

СССР доторхи түмэр замай транспортын угаа ехэ гүрэнэй удхашанар тухай, транспорт дээрэ хүдэлмэрилгын ехэ нэрэ хүндэ тухай, транспортна конвейерэй бүхы звенонуудай, бүхы винтигүүдэй заршамтай, һайнаар хүдэлмэрилдэг ба тодо һонор байлгын шиидхэхы хүсэн тухай Танай гениальна һургаал хадаа транспортын дэбжэлтын түлөө тэмсэлдэ советскэ түмэрзамайхидые зоригжуулаа. Манай ажалые Та ехээр магтан, түмэр замай хүдэлмэрилэгшэ бүрие—эгээн ехэ хүтэлбэрилэгшэдһөө эхилээд, эгээн «бага» хүдэлмэрилэгшэд хүртэрхидые эсэгэ ёһоной энэрхы сэдьхэлээр дулаасуулаат.

Танай эмхидхэхы үүргые, транспорт тухай, тэрэнэй хүнүүд тухай Танай эсэгэ ёһоной анхарал оролдолгые бидэнэр хододоо үзэдэг байнабди, энэтнай бидэнэрые, түмэрзамайхидые, шэн габьяата ажалда зоригжуулна.

Дайнай хойто тээхи табанжэлэй үедэ түмэр замай транспорт болбол дайгаар һандаргагдаһан ажахые һэргээн, түмэр замай сетиин хэдэ хэдэн шухала шэглэлнүүдэй зөөбэрилхэ шадалые ехэ болгоһон байха юм. Манай социалистическэ промышленность түмэр замуудые хүсэтэ паровозуудаар, ехэ ашаа тээдэг вагонуудаар зэбсэглээ. Хэдэ хэдэн шэглэлнүүд тепловозно ба электрическэ хүсэ хэрэглэдэг болонхой, автоблокировко, автотоггоолгонууд, тээхэ-буулгаха хүдэлмэринүүдтэхи ба түмэр замай барилгадахи хүшэр процессүүдые механизацилга саг үргэлжэ нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгдэнэ.

Танай түрэһөөр 70 жэлэй ойн—бүхы советскэ хүнүүдэй зүрхэндэ үнэтэй энэ гайхамшаг үдэрэй хүндэлэлдэ зорюулагдаһан бүгэдэарадай мүрысөөндэ түмэр замай транспортын хүдэлмэрилэгшэд угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр хабаадаа. Бидэнэр тус мүрысөөндэ ажалай шэнэ амжалтануудые туйлажа, ашаа тээхэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэн, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда хизааргүй инаг дуратай ба үнэн байдагаа харуулаа һэмди. 1949 ондо түмэр замай транспорт дээрэ ашаа тээлгын эрьесэ, 1948 онойхитой жэшээлхэдэ, 17 процентээр ехэ болгогдоод, цайнай урда тээхи хэмжээ нилээд үлүүлһэн байна гэжэ, түрэл нүхэр Сталин, Тандаа баяртайгаар мэдээсэнэбди. Түмэрзамайхид ажалай бүтээсэ тушаа даалгабарие 0,4 процент үлүүлэн дүүргээ, түсхайта хүдэлмэридэ түлишэ гаргашалха түсэбөө 6 процентээр, ашаа тээлгын өөрын үные 1 процентээр химдаруулаа.

Түмэрзамайхид транспортын хүдэлмэриин шанарые һайжаруулхын түлөө, ашаа тээлгые саашадань ургуулха ба түмэр замай бүхы предприятинуудай ашагтайгаар хүдэлмэрилхэ ябадал ехэдхэхын түлөө тэмсэлые 1950 ондо шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлээ. Тус тэмсэл өөрынгөө үрэнүүдые үгөө гэбэл: энэ жэлэй түрүүшын хоёр квартал соо ашаа тээлгын түсэб 101,2 процент дүүргэгдээ.

Транспортдахи түмэр замуудые һэргээн бодхоохо ба саашадань хүгжөөхэ табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэл соо гайхамшагта хүнүүд — урдань ашаглагдаагүй доторой резервнүүдые элирүүлхэ ба элсүүлэн хэрэглэхэ ябадалда өөһэдынгөө стахановска ажалаар туһалһан үйлэдбэриин новаторнууд ургаһан байна.

Түмэр замай транспортын хүдэлмэрилэгшэд, манай ороной бүхы ажалшадтал адляар, мүнөө политическэ ба үйлэдбэриин угаа ехэ дэбжэлтэ үүсхэжэ байна. Атомна зэбсэг хоримжолхо тухайда эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын Комитедэй Уряада нэгэн һаналаар гар табиха зуураа, түмэрзамайхид өөрынгөө шэн зоригто ажалаар манай инаг Эхэ ороной хүсэ шадалые ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэрэгые бэхижүүлхээр бүрин шиидэнхэй байнад.

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович! Туйлалтаар һанаагаа амаржа болохогүй, юундэб гэбэл, өөрынгөө хүдэлмэридэхи дутуунуудые обёорхоёо болиһон хүн урагшаа дабшажа шадахагүй гэһэн Танай заабаринуудые түмэрзамайхид һанана. Түмэр замай транспортын хүдэлмэридэнь дутуу дундануудүшөөл ехэ бии, дотоодын резервнүүд, илангаяа вагонуудай эрьесые түргэдхэхэ, поезднуудай ябалгын график дүүргэхэ ба пассажирска тээлгэнүүдые эмхидхэхэ талаар, үшөөл хүсэд ашаглагданагүй гэжэ мэдэнэбди.

Социалистическэ мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, манай хүдэлмэридэхи дутуу дундануудые шүүмжэлэлгын ба өөрыгөө шүүмжэлэлгын хэмжээе дээшэлүүлхэ, энэнэй үндэһөөр түмэр замай транспортын бүхы хүдэлмэриин шанар һайжаруулха ба саашанхи дэбжэлтэ туйлаха гэжэ нүхэр Сталин, Танда найдуулнабди.

Бидэнэр, Советскэ Союзай түмэрзамайхид, иимэ уялгануудые өөһэдтөө даажа абанабди:

1950 оной ашаа тээлгын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба түсэбһөө гадуур 130 мянган вагон шулуу нүүрһэ, 15 мянган вагон хара металл, 20 мянган вагон руда ба 150 мянган цистерн нефтьпродуктнуудые тээхэ;

табанжэлэй һүүлшын жэлдэ гэжэ түсэблэгдэһэн ашаа тээлгын эрьесын хэмжээе үлүүлхэ;

вагоной эрьесые нормоһоонь 2 часаар түргэдхэхэ;

ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ;

түсхайта хүдэлмэридэ түлишэ гаргашалгые нормоһоонь 3 процентээр багадхаха;

ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбһөөнь 1 процентээр химдаруулха;

вокзалнуудта ба поезднууд соо пассажирнуудые хангаха ябадал саашадань һайжаруулха;

түмэр замай транспортын предприяти бүхэнэй ажахы ба кадрнуудые үбэлдэ һайтар бэлэдхэхэ, арадай ажахын эрилтэнүүдтэй зохилдуулан үбэлэй хүдэлмэриин условидо ашаа тээлгын эрьесын саашанхи ургалта хангаха.

Үйлэдбэриин түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ түмэр замай транспортын предприятинуудай коллективүүд өөһэдтөө тодорхой уялгануудые даажа абаба.

УРАЛО-СИБИРСКЭ ОКРУГ

1950 ондохи ашаа тээхэ гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба түсэбһөө гадуур 15 мянган вагон нүүрһэ тээхэ, вагоной эрьесые нормоһоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 1 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбһөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 2,3 процентээр доошонь оруулха.

Свердловско харгыда. Ашаа тээхэ жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба түсэбһөө гадуур 5 мянган вагон нүүрһэ, 3.500 вагон модон ашаануудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоһоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 1 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбһөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 2,5 процентээр доошонь оруулха.

Пермскэ харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба түсэбһөө гадуур 1 мянган вагон нүүрһэ тээхэ, вагоной эрьесые нормоһоонь 1 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 1 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбһөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 2 процентээр доошонь оруулха.

Карагандинска харгыда. Ашаа тээлгын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба түсэбһөө гадуур 2 мянган вагон нүүрһэ тээхэ, вагоной эрьесые нормоһоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа тээлгын өөрын үные түсэбһөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 1 процентээр доошонь оруулха.

Омско харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ, вагоной эрьесые нормоһоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 1 часаар үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбһөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 2 процентээр доошонь оруулха.

Урда-Уральска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба түсэбһөө гадуур 2 мянган вагон нүүрһэ тээхэ, вагоной эрьесые нормоһоонь 4 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 часаар үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбһөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 4 процентээр доошонь оруулха.

Томско харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба түсэбһөө гадуур 5 мянган вагон нүүрһэ тээхэ, вагоной эрьесые нормоһоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 1 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбһөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 2 процентээр доошонь оруулха.

ДОНЕЦКЭ ОКРУГ

1950 ондо ашаа тээхэ гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба түсэбһөө гадуур 45 мянган вагон нүүрһэ, 15 мянган вагон хара металл, 20 мянган вагон руда, 3 мянган вагон таряа тээхэ, вагоной эрьесые нормоһоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбһөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 3 процентээр доошонь оруулха.

Урда-Донецкэ харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба түсэбһөө гадуур 4 мянган вагон нүүрһэ, 15 мянган вагон хара металл, 500 мянган тонно флюсуудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоһоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбһөөнь 1,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 3 процентээр доошонь оруулха.

Хойто-Донецкэ харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба түсэбһөө гадуур 40 мянган вагон нүүрһэ, 10 мянган вагон кокс ба 2 мянган вагон таряа тээхэ вагоной эрьесые нормоһоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 3 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбһөөнь 1,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 2 процентээр доошонь оруулха.

Зүүн-Урда харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ, вагоной эрьесые нормоһоонь 1 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбһөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 3 процентээр доошонь оруулха.

Сталинска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба түсэбһөө гадуур 20 мянган вагон руда тээхэ, вагоной эрьесые нормоһоонь 1 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбһөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 4 процентээр доошонь оруулха.

Урда харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ, вагоной эрьесые нормоһоонь 5 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 1 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбһөөнь 0,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 5 процентээр доошонь оруулха.

Сталинградска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба түсэбһөө гадуур 1 мянган вагон нүүрһэ, 1 мянган вагон таряа, 3 мянган вагон флюсуудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоһоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсые түсэбһөөнь 2 процентээр дээшэлүүлхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбһөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 3 процентээр доошонь оруулха.

ЦЕНТРАЛЬНА ОКРУГ

1950 ондо ашаа тээхэ гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба түсэбһөө гадуур 25 мянган вагон нүүрһэ, 3 мянган цистерн нефтьпродуктнуудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоһоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 1,5 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбһөөнь 0,7 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 3 процентээр доошонь оруулха.

Московско-Донбасска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба түсэбһөө гадуур 13 мянган вагон нүүрһэ тээхэ, вагоной эрьесые нормоһоонь 2,5 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2,5 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбһөөнь 1,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 4,5 процентээр доошонь оруулха.

Московско-Курска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба түсэбһөө гадуур 12 мянган вагон нүүрһэ, 1500 вагон торф тээхэ, вагоной эрьесые нормоһоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбһөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 2,5 процентээр доошонь оруулха.

Московско-Рязанска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба түсэбһөө гадуур 1400 цистерн нефтьпродуктнуудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоһоонь 1,5 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 1,5 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбһөөнь 0,8 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 3,7 процентээр доошонь оруулха.

Ярославска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба түсэбһөө гадуур 3 мянган вагон торф, 600

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ
Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА
Советскэ Союзай түмэрзамайхидай бэшэг

(1-дэхи нюурай үргэлжэлэл)

цистерн нефтьпродуктнуудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 1,5 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 1 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа тээлгын өөрын үнэ 0,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 2,5 процентээр доошонь оруулха.

Московско-Киевскэ харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 5 мянган вагон ашаа тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 3 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 1 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 0,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 2,5 процентээр доошонь оруулха.

Горьковско харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 1500 вагон торф, 1 мянган цистерн нефтьпродуктнуудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 1,5 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 1 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 0,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 2 процентээр доошонь оруулха.

Московско-Окружной харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 0,5 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 3 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 2 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 6 процентээр доошонь оруулха.

МОСКОВСКО МЕТРОПОЛИТЕН

Пассажирнуудые хангаха ябадал саашадань hайжаруулха, 1950 ондо пассажирнуудые зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 2 процентээр химдаруулха, 1,8 миллион киловатт-час электроэнерги арбилха.

ПРИВОЛЖСКО ОКРУГ

1950 ондо ашаа тээхэ гүрэнэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 112 мянган цистерн нефтьпродуктнуудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 5 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 3 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 2,5 процентээр доошонь оруулха.

Уфимска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 75 мянган цистерн нефтьпродуктнуудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 1 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 2,5 процентээр доошонь оруулха.

В. В. Куйбышевай нэрэмжэтэ харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 19 мянган цистерн нефтьпродуктнуудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 3 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 3 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 2,5 процентээр доошонь оруулха.

Оренбургска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 8 мянган цистерн нефтьпродуктнуудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 10 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 4 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 2 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 2,5 процентээр доошонь оруулха.

Рязано-Уральска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 12 мянган цистерн нефтьпродуктнуудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 4 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 4 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 2 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 2,5 процентээр доошонь оруулха.

Казанска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 2 мянган вагон модон ашаануудые, 500 вагон таряан ашаануудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа тээлгын өөрын үнэ түсэбhөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 2,5 процентээр доошонь оруулха.

КАВКАЗСКА ОКРУГ

1950 ондо ашаа тээхэ гүрэнэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 2 мянган вагон нүүрhэ, 18 мянган цистерн нефтьпродуктнуудые тээхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 3 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 1,1 процентээр доошонь оруулха.

Хойто-Кавказска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 2 мянган вагон нүүрhэ тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 1 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 4 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 1,3 процентээр доошонь оруулха.

Орджоникидзевскэ харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ, түсэбhөө гадуур 3 мянган цистерн нефтьпродуктнуудые тээхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 3 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 2 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 0, 5 процентээр доошонь оруулха.

Азербайджанска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 1 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 0,5 процентээр доошонь оруулха.

Закавказска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 15 мянган цистерн нефтьпродуктнуудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 3 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 2,5 процентээр доошонь оруулха.

БАРУУН-ХОЙТО ОКРУГ

1950 ондо ашаа тээхэ гүрэнэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 10 мянган вагон нүүрhэ тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 1 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2,5 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 5 процентээр доошонь оруулха.

Октябрьска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 12 мянган вагон барилгын ашаануудые, 1 мянган вагон нүүрhэ, 6 мянган вагон модо ба шпалнуудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 1 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 3,5 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 5 процентээр доошонь оруулха.

Калининска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 2,500 вагон модо ба шпалнуудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 1 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 1 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 5 процентээр доошонь оруулха.

Ленинградска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 0,5 часаар түргэдхэхэ, түлишэ гаргашалгын хэмжээе нормоhоонь 5 процентээр доошонь оруулха.

Эстонско харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 1,5 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 5 процентээр доошонь оруулха.

Латвийска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 1 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 3 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа тээлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 5 процентээр доошонь оруулха.

Хойто харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 0,2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 1,5 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 0,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 3 процентээр доошонь оруулха.

Печорско харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 9 мянган вагон нүүрhэ тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 4 процентээр доошонь оруулха.

Кировскэ харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 1 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсые түсэбhөөнь 4 процентээр дээшэлүүлхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 2 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 5 процентээр доошонь оруулха.

БАРУУН-УРДА ОКРУГ

1950 ондо ашаа тээхэ гүрэнэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 23 мянган вагон нүүрhэ, 17 мянган цистерн нефтьпродуктнуудые, 11 мянган вагон модон материалнуудые, 5 мянган вагон таряан ашаануудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 3 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 2 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 3,4 процентээр доошонь оруулха.

Баруун-Урда харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 7 мянган вагон модон материалнуудые, 1 мянган вагон таряан ашаануудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 1,5 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсын түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 5 процентээр доошонь оруулха.

Винницкэ харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 1 мянган вагон таряан ашаануудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 1,5 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 5 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 2,1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 4 процентээр доошонь оруулха.

Ковельска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 3 мянган вагон модон материалнуудые, 2 мянган вагон нүүрhэ тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 3 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсын түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 4,5 процентээр доошонь оруулха.

Львовско харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 10 мянган вагон нүүрhэ, 3 мянган вагон модон материалнуудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 1,5 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 4 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 2,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 3 процентээр доошонь оруулха.

Одесскэ харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 11 мянган вагон нүүрhэ, 10 мянган цистерн нефтьпродуктнуудые, 2 мянган вагон таряан ашаануудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 3 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа тээлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 3,2 процентээр доошонь оруулха.

Кишинёвско харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 7 мянган цистерн нефтьпродуктнуудые, 1500 вагон модон материалнуудые, 1 мянган вагон таряан ашаануудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 1,5 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 3 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 2 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 4 процентээр доошонь оруулха.

БАРУУН ОКРУГ

1950 ондо ашаа тээхэ гүрэнэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 7 мянган вагон модо тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 3 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 4 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 2,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 3 процентээр доошонь оруулха.

Баруун харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 1500 вагон модо тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 3 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 1 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 4 процентээр доошонь оруулха.

Белорусска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 1500 вагон модо тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 5 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 2 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 3 процентээр доошонь оруулха.

Брест-Литовско харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 2500 вагон модо тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 3 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 4 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 3 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 3 процентээр доошонь оруулха.

Литовско харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 1500 вагон модо тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 3 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 5 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 3 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 3 процентээр доошонь оруулха.

ДУНДА-АЗИАТСКА ОКРУГ

1950 ондо ашаа тээхэ гүрэнэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 1,5 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 3 процентээр доошонь оруулха.

Ашхабадска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 0,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 4 процентээр доошонь оруулха.

Ташкентскэ харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 1,5 процентээр доошонь оруулха.

Туркестано-Сибирскэ харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 3 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 2 процентээр доошонь оруулха.

ДАЛЬНЕВОСТОЧНО ОКРУГ

1950 ондо ашаа тээхэ гүрэнэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 10 мянган вагон нүүрhэ, 15 мянган вагон модон ашаануудые, 18 мянган вагон таряан ашаануудые тээхэ вагоной эрьесые нормоhоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2,5 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 4 процентээр доошонь оруулха.

Красноярска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 2 мянган вагон модон ашаануудые, 2 мянган вагон таряан ашаануудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 4 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 3 процентээр доошонь оруулха.

Зүүн-Сибириин харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 6 мянган вагон модон ашаануудые, 1 мянган вагон таряан ашаануудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 4 процентээр доошонь оруулха.

Забайкальска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 8 мянган вагон таряан ашаануудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 3 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 6 процентээр доошонь оруулха.

Амурска харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 8 мянган вагон нүүрhэ, 1,5 мянган вагон таряан ашаануудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 2,4 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 4 процентээр доошонь оруулха.

Дальневосточно харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 7 мянган вагон модон ашаануудые, 1 мянган вагон таряан ашаануудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 4 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүбүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөө 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 6 процентээр доошонь оруулха.

Приморско харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 2 мянган вагон нүүрhэ, 5 мянган вагон таряан ашаануудые тээхэ, вагоной эрьесые нормоhоонь 1 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 3 процентээр доошонь оруулха.

Урда-Сахалинай харгыда. Ашаа тээлгын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба вагоной эрьесые нормоhоонь 2 часаар түргэдхэхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 5 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, ашаа зөөлгын өөрын үные түсэбhөөнь 1,5 процентээр ба түлишэ гаргашалгын хэмжээе 5 процентээр доошонь оруулха.

Паровоз заhабарилгын заводууд. Доторой ресурснуудые элсүүлэн ашаглажа, паровозуудые, пассажирска вагонуудые капитальнаар заhабарилха жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ ба жэлэй түсэбhөө гадуур паровозно ба тендерно 1800 колесно парнуудые заhабарилха ба паровозно шанэ колесно парнуудые бүтээхэ жэлэй түсэбые 3 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ.

Вагон заhабарилгын заводууд. Ашаанай ба пассажирска вагонуудые заhабарилха жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ, жэлэй хоёрдохи хахад дотор түсэбhөө гадуур ашаанай 2,5 мянган ба пассажирска 750 вагонуудые заhабарилха, тэрээнhээ гадна жэлэй хоёрдохи хахадай түсэбhөө гадуур харгынуудта зорюулан 11,5 мянган колесно парнуудые заhабарилха, жэлэй хоёрдохи хахад соо товарна продукциин өөрын үные түсэбhөөнь 3 процентээр химдаруулха, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 2 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ.

Түмэр замай машина бүтээлгын заводууд. Валова ба товарна продукциин талаар жэлэй түсэбые болзорhоонь урид, декабриин 25 хүрэтэр дүүргэхэ, продукциин өөрын үные түсэбhөөнь 2 процентээр химдаруулха, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые нормоhоонь 1 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ.

Барилгын материалнуудай промышленностиин предприятинууд. Валова продукциин талаар жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ ба түсэбhөө гадуур 35 миллион штук хирпиисэ, 8 мянган тонно алебастр, 150 мянган кубометр бутово шулуу, 17 мянган кубометр бутархай шулуу, галда шатасагүй 5 мянган тонно зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ, ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые 1 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ.

Ой модоной промышленностиин предприятинууд. Фабрично-заводской промышленностиин ва[...] продукциин талаар жэлэй түс[...] 103 процент дүүргэхэ, түсэ[...] гадуур 20 мянган кубометр рөөдэмэл материалнууд ба т[...] халхалха 10 мянган халхану[...] үйлэдбэрилхэ, хюрөөдэмэл м[...] ной продукциин өөрын үные [...] сэбhөөнь 1 процентээр хи[...] руулха ба ажалай бүтээсэ ту[...] түсэбые 2 процентээр үлү[...] дүүргэхэ.

Баруун зүгэй түмэр замай [...]рилгын главна управлени. Ба[...]гын-монтажна хүдэлмэрину[...] жэлэй түсэбые болзорhоонь у[...] декабриин 21 хүрэтэр дүү[...] тэрэ тоодо 138 вокзалнуудые [...]рижа дүүргээд, ашаглал[...] оруулха; гэр байрын 166,2 м[...] квадратна метр талмайе ашаг[...]гада оруулха жэлэй түсэбые [...]кабриин 5 хүрэтэр дүүргэхэ; [...]дэлмэринүүдые механизацилха [...]сэб үлүүлэн дүүргэхэ, тэрэ то[...] газарай хүдэлмэриин 82 про[...]тые ба бетонно хүдэлмэриин [...] процентые механизированнэ [...]гаар бүтээхэ; ажалай бүтэ[...] түсэбhөөнь 2 процентээр [...] шэлүүлхэ ба жэлэй хоёрдо[...] хад соо барилгын-монтажна [...] дэлмэринүүдэй үные 8 процен[...] химдаруулха.

Зүүн зүгэй түмэр замай бари[...] главна управлени. Барилгын-[...]тажна хүдэлмэринүүдэй жэлэй [...] сэбые болзорhоонь урид, де[...]риин 21 хүрэтэр дүүргэхэ; гэр [...]рын 100 мянган квадратна м[...] талмай ба 4 вокзал ашаглал[...] оруулха жэлэй түсэбые декаб[...] 5 хүрэтэр дүүргэхэ; хүдэлмэри[...]дые механизацилгын түсэб ү[...]лэн дүүргэхэ, тэрэ тоодо газа[...] хүдэлмэриин 92,5 процент[...] главна харгы табилгын 58,8 [...]центые механизированнэ ар[...] бүтээхэ, ажалай бүтээсые түс[...]hөөнь 2 процентээр дээшэлүүл[...] жэлэй хоёрдохи хахад дотор [...]рилгын-монтажна хүдэлмэри[...]дэй үные 8 процентээр химдару[...]ка.

Сэргэй-hэргээн бодхоолгын [...]дэлмэринүүдэй главна управл[...] Капитальна барилгын жэлэй т[...]бые болзорhоонь урид, декаб[...] 21 хүрэтэр дүүргэжэ, гэр бай[...] 74,2 мянган квадратна метр [...]май ба 39 вокзалнуудые ашаг[...]гада оруулха; ажалай бүтээ[...] түсэбhөөнь 1 процентээр дэ[...]лүүлхэ, жэлэй хоёрдохи ха[...] дотор барилгын-монтажна хү[...]мэринүүдэй үные 8 процен[...] химдаруулха.

Промышленна барилгын гла[...] управлени. Барилгын-монта[...] хүдэлмэринүүдэй жэлэй түс[...] болзорhоонь урид, декабриин [...] хүрэтэр дүүргэжэ, 1950 он до[...] гэр байрын 67 мянган квадр[...] метр талмайе ашаглалгада ору[...]ха, ажалай бүтээсэ тушаа т[...]бые 1 процентээр үлүүлэн дү[...]гэхэ ба жэлэй хоёрдохи ха[...] дотор барилгын-монтажна хү[...] мэринүүдэй үные 8 процент[...] химдаруулха.

Тоннельнүүдэй ба метропол[...]нүүдэй барилгын главна упра[...]ни. Барилгын-монтажна хүдэл[...]ринүүдэй ба промышленна пр[...]приятинуудай талаар жэлэй т[...]бые болзорhоонь урид, декабр[...] 15 хүрэтэр дүүргэхэ, ажалай [...]тээсэ тушаа түсэбые 1,5 проц[...]тээр үлүүлэн дүүргэхэ.

Түмэр замай хүүргэнүүдые [...]рихa ба hэргээн бодхоохо гла[...] управлени. Хүүргэнүүдые бар[...] ба hэргээн бодхоохо жэлэй т[...]бые болзорhоонь урид, декабр[...] 20 хүрэтэр дүүргэхэ, промышл[...]на үйлэдбэриин түсэбые 5 п[...]центээр ба ажалай бүтээсэ ту[...] түсэбые 2 процентээр үлү[...] дүүргэхэ.

Барилгын хүдэлмэринүүдые м[...]ханизацилха главна управл[...] Газарай механизированнэ хүд[...]мэринүүдэй жэлэй түсэбые б[...]зорhоонь урид, декабриин 21 [...]рэтэр 500 мянган кубометр [...] малталгаар үлүүлэн дүүр[...] ажалай бүтээсэ тушаа түсэбые [...] процентээр үлүүлэн дүүргэхэ, [...]скаваторнууые ба механизиро[...]нэ колоннонуудтахи автот[...]спортые ашаглалгын коэфицие[...]тые түсэбhөөнь 9 процентээр д[...]шэлүүлхэ.

Гражданска барилгануудай у[...]правлени. Түмэр замуудай гэр б[...]рын, албанай-техническэ, ар[...]ламжын-санитарна, hуралсалай [...] бусад байшангууд болон түү[...]рэлгэнүүд тушаа заhабари[...] барилгын хүдэлмэринүүдэй жэл[...] түсэбые болзорhоонь урид, [...]кабриин 5 хүрэтэр дүүргэхэ.

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта).

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ
Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА
Советскэ Союзай түмэрзамайхидай бэшэг

(Түгэсхэл)

Хамгаалтын модо һуулгаха управлени. Хамгаалтын модо һуулгаха хүдэлмэриин жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба түмэр замуудай лининүүдые зубшэуулан һуулгагдаһан модонуудые арюуһалха жэлэй түсэбөөр харагдаһан хүдэлмэриие сентябриин 1 хүрэтэр дүүргэхэ. Жэлэй түсэбһөө гадуур 500 гектар талмай дээрэ модо нэмэжэ һуулгаха.

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович! Социалистическэ транспорт хадаа Танай һургадаг ёһоор, тодо һоноор ба һаадгүй хүдэлмэрилдэг, нэгэн һайн механизм мэтэ точно конвейер байхынь тулада, эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллахабди гэжэ Тандаа бидэ, советскэ түмэрзамайхид, найдуулнабди. Бидэнэр саашадаашье ажалай социалистическэ жаяг заршам бэхижүүлхэбди, түмэр замай хэрэгэй техникэ ба наукые оролдосотойгоор шудалхабди.

Манай түрэл нүхэр Сталин, Танай шалгармал хүтэлбэреэр, манай алдарта большевистскэ партиин ба Советскэ Правительствын хүтэлбэреэр, түмэрзамайхид урдаа табигдаһан зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэлтэ болгожо, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй инаг дуратайгаар ба этигэл найдамтайгаар харадаг манай социалистическэ Эхэ оронии бүри алдаршуулан мандуулхын тулада бүхы хүсэ шадалаа табихабди.

Советскэ Союзай бүхы арадууд ба дэлхэйн бүхы оронуудай хэдэн зуугаад миллион эгээлэй хүнүүд маша ехэ баясхалантайгаар хүндэтэ нүхэр Сталин, Тан тээшэ хандан хаража байна. Нүхэр Сталин, Танай нэрэтнай Советскэ Союзай һүр жабхалангые харуулна, зохёон байгуулхы ажалай шэнэ баатаршалгануудта, бата бэхи эб найрамдалай түлөө, арадай демократиин түлөө, бүхы арадуудай ерээдүйн зол жаргалта байдалай түлөө тэмсэлдэ уряална. Бүхы дэлхэйн прогрессивнэ хүн түрэлтэн болбол Танине инаг вождьмнай гэжэ харана. Ленин—Сталинай туг—амгалан байдалай түлөө, хүн түрэлтэнэй һалбаран мандахын түлөө ажалшадай тэмсэлэй ба илалтын туг мүн гэжэ тэдэнэр этигэдэг ба мэдэдэг байна.

Эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түшэг тулгуури—манай агууехэ, хүсэн түгэлдэр Советскэ Социалистическэ Эхэ орон мандаха болтогой!

Манай бүхы илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ — Ленин-Сталинай агууехэ парти мандаха болтогой!

Манай түрэл Советскэ Правительство мандаха болтогой!

Эб найрамдалай агууехэ туг баригша, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй вождь, манай түрэл, халуун инаг нүхэр Сталинда алдар соло!

Тус бэшэг болбол округуудай, харгынуудай, отделенинүүдэй, станцинуудай, локомотивна ба вагонно депонуудай, замай ба холбооной околодконуудай, түмэр замай транспортын заводуудай, барилгануудай, бусад предприятинууд болон эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай суглаанууд дээрэ зүбшөөн хэлсэгдэжэ, баталан абтаһан байна.

Нёдондонойнгоо алдууһаа һургаал абаагүй

Нёдондо Иволгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой (энээнэй урда тээ байһан) хүтэлбэрилэгшэд нийтын ашаг шэмэтэ малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулжа шаданагүй, бүхы малайнгаа табанай нэгэ хубиие хоролтодо оруулһан ба олон толгой малнуудаа февраль һараһаа эхилжэ хооһон шахуу байлгаһан юм. Тэрэнэй эсэстэ адуу малынь тон ехээр туража, мүнөө хүрэтэрөө үнеэдэйнь ашаг шэмэ багахан байна. Мүн энээнһээ дулдыдан, гүрэндэ һү, мяха, тоһо тушааха түсэбүүдынь дүүргэгдэнэгүй.

Адуу малайнгаа үнгэрэгшэ жэлэй иимэ үбэлжэлгэһөө колхозой правлени ба партийна организаци шанга тобшолол хэжэ, үхэр малдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө үбһэ хуряалгын мүнөө сезондо эрхимээр бэлэдхэхэ ба тэрэниие жэшээтээр үнгэргэхын түлөө бүхы хэмжээнүүдые абаха байгаа гэжэ хэншье һанахаар. Гэхэтэй хамта, иимэ юумэ үзэгдэбэгүй. Колхозой правлениин түрүүлэгшэ Аюшеев, партийна организациин секретарь Тогочиев, таряанажалай бригаданuудай бригадирнууд Будажапов, Балданов гэгшэд тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриин эхилэлгые элдэб шалтагаанаар хойшолуулаад, удаань тэрэниие эхилхэдээшье энэ шухала кампанида бүхы колхозниигуудаа элсүүлжэ ба үбһэ хуряалгын түргэн темп болон шанарые хангажа шадаагүй байшоо. Тиимэһээ тус колхоз тэжээл бэлэдхэлгынгээ графигые тон ехээр таһалдуулжа байна.

Июлиин 30- най байдалаар Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 700 гектар сабшаха байгаа һаа, арайхан 550 гектар сабшаһан байха юм. 7 сенокосилкануудай 5-нь тон муугаар хүдэлмэрилнэ. Зарим машинистнууд үдэрэйнгөө даалгабаринуудые дүүргэнэгүй. Колхозой правлени ба партийна организаци болбол машинистнуудта һайн услови байгуулаагүй, Зэдын колхозниигууд Труднев ба Григорьевой жэшээе дэмжэхэ ябадал эмхидхээгүй байха юм. Эндэхи машинистнууд барандаа нэгэ халаагаай морёор хүдэлмэрилнэ. Үнгэрхэдөө, тэдэнэр косилкынгаа хюрөөнүүдые хурсадхахын түлөө аяар холо байһан тосхоноо ошодог байна.

Муугаар табигдаһан ажалай эмхидхэл энэ колхозой хүдэлмэри бүхэндэ үзэгдэнэ. Бригадирнууд болбол колхозниигуудай ажалые ёһотоор эмхидхэжэ шаданагүй. Мүн бригадануудта ажалай жаяг заршам тон һула. Эдэ бүхы шалтагаанһаа, сабшагдаһан бүхы талмайнь хахадыншье (сомолго тухай хэлэлтэщьегүй) хуряагдаагүй. Иигэжэ, тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд хадаа сабшалга, тармалга ба сомолгын хоорондо ехэ забһар гаргаһан байна гээшэ. Сабшагдаһан зарим участогуудынь хуряагдаагүй зандаа, мүнөө 2—3 удаа бороодо сохюулаад байна. Тиимэһээ үбһэнэй шанарынь нилээд доошолоо.

Энэ колхозой сабшалан дээрэ Иволгын МТС-эй тракторна сенокосилка хүдэлмэрилдэг. Гэбэшье, энэ тракторна агрегат өөрынгөө даалгабариие дүүргэнэгүй, элдэб шалтагаанаар үдэрэй дүрбэн сагта миил шахуу хэбтэнэ. Тиимэһээ тус агрегадай мүнөө хүрэтэрөө миил 140 гектар сабшаһаниинь гайхалтайшье бэшэ. Энэнь 6 үдэрэй нормо болохо юм. Энэ агрегадай муугаар хүдэлмэрилһэн шалтагаан хадаа эндэхи сабшалангуудай модо шулууһаа сэбэрлэгдээгүй дээрэһээ машинань хододоо эбдэрдэг байна.

Колхозой правлени ба партийна организаци болбол үбһэ хуряалгын шанарай түлөө тэмсэнэгүй. Сабшалга ба тармалга дээрэ ехээр гээлтэ хэгдэнэ. Жэшээнь, бригадир Будажаповай хүтэлбэрилдэг бригадада муугаар сабшаһан ба тармаһан ушарһаа үбһэнэйнь аяар хахадһаа ехэнь гээлтэдэ оруулагдана. Гэбэшье, иимэ голодһо гаргаһан гэмтэ нюурнууд харюусалгада хабаадуулагданагүй. Тиимэһээ иимэ болошогүй ябадалай мүнөө хүрэтэрөө үзэгдэжэ байханьгайхалтай бэшэ. Тэрэнэй эсэстэ үбһэ хуряалгын бригаданууд тон бага үбһэ (гектар бүриһөө оройдоо 3 үлүүтэй центнер) суглуулна. Гэхэтэй хамта, хүршэ колхозынь гектар бүриһөө 2—3 дахин ехэ үбһэ суглуулдаг байна.

Үбһэ хуряалгын темп ба шанарай муу байхатай хамта, мүн колхозниигуудай дунда партийно-нийтын ба агитационно-пропагандистска хүдэлмэри тон муугаар табигданхай. Харуулан ойлгуулха агитаци нэгэшье бригадада хэгдэнэгүй. Агитаторнууд хөөрэлдөөнүүдые ба шангаар уншалгануудые үсөөн үнгэргэнэ. Олонхи бригаданuудта показателиин доскануд үгы, зарим бригаданuудта байбашье, хүдэлмэриин дүнгүүд тэрээн дээрэ бэшэгдэнэгүй. Мүн «Дайшалхы хуудаһанууд» хаа яа гаргагдадаг. Тэрэшэлэн колхозниигуудай хоорондо социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдээгүй, бригадануудай хоорондо мүрысөөнэй договорнүүд баталагдаһан байбашье, тэрэнэй дүүргэлтэ шалгагдадаггүй. Эдэ бүхы ехэ дутуунууд хадаа үбһэ хуряалгые унжагайруулха ябадалда хүргөө.

Үнгэрхэдөө, колхозой правлениин түрүүлэгшэ Аюшеев хододоо архидажа ябадаг байха юм. Энэ хадаа колхозниигуудай ажалай жаяг заршамда муугаар нүлөөлнэ.

Саашадаа иимэ байдал тэсэшэгүй болоо.

А. Антонов.

Томо колхозуудай түрүүлэгшэнэр

СМОЛЕНСК, июлиин 30. (ТАСС). Областиин бүхы районуудтахи багахан колхозууд нэгэдээ байна. Нэгэдэжэ томо болоһон хүдөө ажахын олон артелиудай гэшүүд колхозойнгоо хүтэлбэридэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые ба дуршалтадые урина.

Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхозниигууд правлениингээ түрүүлэгшэдэ гүрэнэй ... районно таһагай эрхилэгшэ Н. Шарковые уриба. Понизовско районой колхозниигуудай хамтын суглаанай шиидхэбэриие дэмжэбэ. Гжатска райондохи Мичуринай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд сельсоведэй түрүүлэгшээр хүдэлмэрилдэг агротехник М. Иванцовые правлениингээ түрүүлэгшээр һунгаба. Нэгэдэжэ томо болоһон «Путь Ленина» колхозые ветеринарна фельдшер В. Скоблин хүтэлбэрилнэ.

Эмхидхэлэй дуршалтай болоһон, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые, районно хүдэлмэрилэгшэдые, сельсоведүүдэй түрүүлэгшэнэрые областиин томо болоһон 250 гаран колхозууд правлениингээ түрүүлэгшэнэр болгон һунгаа.

(ТАСС).

Тракторна хүдэлмэриин хахад жэлэй дүн

Кыренскэ МТС-эй дирекци ба парторганизаци болбол тракторна бригаданuудай социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшын хахад жэлэй дүн гаргаба. Тракторна хүдэлмэриингөө жэлэй түсэбые 72 процент дүүргэһэн, условно трактор бүхэнөөр 272 гектар газар элдүүрилһэн ба 382 килограмм горючи арбилһан № 6 тракторна бригада (бригадирынь Г. Сыренов) мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээ. Тракторна хүдэлмэриингөө жэлэй түсэбые 60 процент дүүргэһэн нүхэр Котовщиковой хүтэлбэрилдэг № 1 тракторна бригада 2-дохи һуури эзэлһэн байна.

№ 6 тракторна бригадын трактористнууд Сыренова Бадма, Эрдынеев Сырендоржо, Гарфудинов Хашнудин гэгшэд ажалай эрхим жэшээ харуулна. Тэдэнэр условно трактор бүхэнөөр нилээд олон гектар газар элдүүрилһэн ба ехэ хэмжээнэй горючи алмаһан байха юм. Энэ бригадада ажалай тоо бүридхэл һайнаар табигданхай. № 6 тракторна бригада пар элдүүрилгынгээ түсэбые муу бэшээр дүүргэжэ байна.

С. Садыева.

Үрэгүй шалтагаан дурдаад һуухадань...

Мухаршэбэрэй аймагай Сагаан-Шулуутайн сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг Хонхолойн МТС-эй 17-дохи тракторна бригадын (бригадирынь Б. Цырендоржиев) Т2Г маркын газогенераторна трактор аяар апрелиин 27-һоо хойшо юушье хээгүй хэбтэнэ. Мүн СХТЗ ба СТЗ—НАТИ тракторнууд миил нэгэ халаанда хүдэлмэрилжэ байха юм. Иимэ байдалые Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой правлени ба Хонхолойн МТС-эй дирекци (директорынь Л. Цыренов) «трактористнууд үгы» гэһэн баримтаар тайлбарилдаг.

Гэхэтэй хамта, тус колхоздо аяар арба гаран трактористнууд бии. Элдэб үрэгүй шалтагаануудые дурдаад, хүсэтэ машинануудые миил байлгаха ба парай элдүүрилгые ёһотоор хэнгүй байха гээшэ имагтал ерэхэ жэлэй ургасада хохидол ушаруулһан ябадал болоно.

Тиимэһээ парай элдүүрилгэдэ бүхы тракторнуудые дүүрэн хүсөөрнь хэрэглэхэ шухала.

Д. Лопилов.

Буртаг үбһэ түүнэгүй

Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ баян тарян ургажа байна. Тус колхозойхид таряанайнгаа талмайе бог буртаг үбһэнүүдһээ сэбэрлэжэ, таряанай һайнаар ургалгые хангажа шадаһан байха юм. Намарай хара таряанай полинууд буртаг үбһэнүүдһээ хоёр удаа сэбэрлэгдэнхэй.

Гэхэтэй хамта, эндэхи «Пятилетка» колхозой таряанай полинууд тад ондоогоор харагдажа байха юм. Бог буртаг үбһэнһөө сэбэрлэгдэһэн участогууд эндэ хаа яа үзэгдэнэ. Ехэнхи таряаниинь хяаг, осот, сурейка болон бусад буртаг үбһэнүүдтэ дарагданхай. Таряанай буртаг үбһэ түүлгэ дээрэ миил 10-аад хүнүүд хүдэлмэрилнэ. Олонхи колхозниигуудынь үмсынгөө огород дээрэ үнжэдэг, заримань город ябашанхай гэхэ мэтэ. Теэд, колхозой правлени энээндэ хамаагүйгөөр хандана. Мүн һурагшад ба үхибүүдые энэ хүдэлмэридэ элсүүлхын түлөө оролдоногүй.

Таряанайнгаа талмайнуудые хэды болотор буртаг үбһэндэ даруулһан зандаа байха юм гэжэ тус колхозой хүтэлбэрилэгшэдһөө асууха шухала.

Х. Николаев.

Торийн аймагта нийтэ-политическэ хүдэлмэри мартагданхай

ВКП(б)-гэй Центральна Комитет ба СССР-эй Министрнүүдэй Совет хадаа социалистическэ хүдөө ажахые бүри саашань хүгжөөн бадаруулха гэһэн айхабтар ехэ ажахын-политическэ удхашанартай зорилгонуудые партийна, советскэ организацинууд ба хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда табиһан байна. Энэ ажахын-политическэ зорилгонуудые бэелүүлгэ хадаа, нэн түрүүндэ, ерэхэ үбэлжэлгын үедэ колхозно нийтын ашаг шэмэтэ малажалые үбһэ тэжээлээр дүүрэн хангалгаһаа дулдыдаха гэжэ ВКП(б)-гэй Обкомой 2-дохи пленум заагаа һэн. Тиимэһээ тэжээлэй бата бэхи база байгуулалга хадаа партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай, МТС-үүдэй ба колхозуудай мүнөө үеын шухала шухала зорилго болоно.

Гэбэшье, энэ шухала зорилгоёо Торийн аймагай колхозууд хангалтагүйгөөр бэелүүлжэ байна. Торийн аймаг июлиин 25-най мэдээгээр, тэжээл бэлэдхэлгээрээ республикын аймагуудай дунда 17-дохи һууридa ябана. Энэ жэлдэ Торийн аймагта үбһэ сабшалан бараг һайн ургаһан байна. Теэд юундэ торийнхид үбһэ тэжээл бэлэдхэлгээр гээгдэнэб?

Аймагай колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд имагтал ажахыда анхаралаа табяад, колхозниигуудай дунда агитационно-ойлгууламжын ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулгые бүри тооногүй. Аймагай олонхи колхозуудай эхин партийна болон комсомольско организацинууд хангалтагүйгөөр ажалаа ябуулна. Колхозуудай улаан булан, уншалгын байшан, библиотекэ, клубууд тон муугаар хүдэлмэрилнэ. Аймагай колхозуудта партийно-комсомольско группанууд эмхидхэгдээгүй. Колхозниигуудай дунда социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэгдээгүй. Колхозниигуудые культурнаар хангалга муугаар ябана. Колхозуудта «Дайшалхы хуудаһанууд», ханын газетэнүүд удха түгэс, һайнаар гаргагдажа, түрүүшүүлэй дүй дуршалые нийтэдэ ойлгуулан, тараажа шаданагүй.

Иимэ тулюур байдалые ВКП(б)-гэй болон ВЛКСМ-эй айкомууд, аймагай культурно-гэгээрэлэй таһаг хамаагүй тэсэжэ байдаг.

Дээдэ Бургалтайн сомоной «Улаан Бургалтай» колхозые (түрүүлэгшэнь нүхэр Б. Баинов) хараад үзэе. Колхоз бүри һаянай үбһэ хуряалгынгаа хүдэлмэридэ шиидэн ороо. Тус колхозой энэ шухала хэрэгтээ тиимэ эдэбхигүйгөөр хандаһанһаань, колхозниигуудай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриин ябуулагдадаггүй, тэдэнэрэй политическэ талаараа тон ехэ гээгдэнги байнад. Колхозой партийна организаци комсомольско организацитайгаа барисаагүй, колхозниигуудай политическэ хүмүүжэлгэдэ нүлөөлдэггүй байха юм. Колхозой партийна организациин секретаряар нарай үхибүүнтэй эхэнэр нүхэр Гомбоева томилогдонхой байна. Мүн тэрэ эхэнэр сомоной уншалгын байшангые даагшын тушаалда байха юм. Тиимэһээ хойшоо иимэ ехэ таталяатай Гомбоевагай колхоздоо партийна хүдэлмэриие һайжаруулха ба сомоной бүхы ажалшадые культурна талаарнь хангаха хэрэгтэ нүлөөлжэ шадаагүйнь элитэ.

Энэ ушар хадаа ВКП(б)-гэй айкомой ба аймагай культурно-гэгээрэлэй таһагай эүгһөө ажалшадые хүмүүжүүлхэ тон шухала хэрэгтэ ёһо тэдыгээр хандадагыень гэршэлнэ.

Колхозой комсомольско организаци бүришье хүдэлмэрилнэгүй. Тус организаци 30 гаран комсомолецуудһаа бүридэнэ. Комсомольско организациин секретарь нүхэр Ш. Доржиев Торийн аймагай центртэ барилгын бригадада хүдэлмэрилнэ. Харин комсомолецуудһаа тиимэ холо таһархай байхадань, бүхы комсомолецуудынь колхоздоо үбһэ хуряалга дээрэ ба малай фермэнүүд дээрэ хүдэлмэрилжэ байха юм. Комсомолецуудынь «бидэнэрэй дунда хөөрэлдөө, лекци үнгэргэгдэдэггүй, организацидамнай үнинэй суглааншье болодоггүй, маанадта ВЛКСМ-эй айком туһалдаггүй» гэжэ хөөрэнэд. Комсомолецуудай дунда хөөрэлдөө, лекци үнгэргэгдэдэггүй туладань, тэдэнэр өөһэдөө политическэ талаараа гээгдэнтинүүд.

Колхозой партийна ба комсомольско эхин организацинууд илангаяа энэ тон ехэ харюусалгатай үедэ нийтэ-политическэ хүдэлмэриие эсэшэ сусашагүйгөөр ябуулха аад, харин унтажа байһанай жэшээтэй байна. Мүнөө үбһэ хуряалга дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан колхозниигуудай дунда хөөрэлдөө болон лекци үнгэргэгдэнэгүй. Тэдэнэр хилын саанахи ба орон доторхи һонинуудые орой хууланагүй. Хэтэрхэдээ Корейдэхи америкэнска агрессиие колхозниигуудта хүсэд һайнаар ойлгуулаагүй, эдэнэй дунда митингнүүдые үнгэргөөгүй байна. Бригаданууд ба малай фермэнүүд дээгүүр «Дайшалхы хуудаһанууд» ба ханын газетэ үсөөн гаргагдана. Ханын газетэ идейнэ удха муутайгаар ба «далан» алдуутайгаар хаа яахан гаргагдаад, нагэшье хүнэй харахагүй газарта—колхозой правлениин нэгэ углууда үлгөөтэй байдаг. Урзанда тус колхоз радиоузелтай болоһон ба 4—5 радиоприемнигуудые абаһан юм. Теэд, жэлһээ үлүү саг үнгэржэ байна, тэдэнь бүри ашаглагданагүй.

Колхозниигуудай дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэриин ябуулагдадаггүй дээрэһээнь, малай тэжээл бэлэдхэлэй үгааехэ ажахын политическэ удхашанарые ойлгоогүй, хүдэлмэриһөө арсадаг хүнүүд бии.

Үбһэ хуряалга дээрэ хүдэлмэрилэгшэдэй хүдэлмэриин бүтээсэ муухан байна. Морин сенокосилканууд үшөөл бултадаа хүдэлмэрилжэ захалаадүй. Үбһэ сабшагшадай дунда нэгэ хэды хүнүүднь һайнаар хүдэлмэрилдэгшье һаа, партийна эхин организаци тэдэнэрэй дүй дуршалые колхозниигуудай дунда дэлгэрүүлжэ шаданагүй. Колхозниигууд Д. Банзаракцаев, А. Золотуев, М. Павлов, гэгшэд үдэрэйнгөө нормые 170—180 процент дүүргэдэг юм.

Тус сомоной Карл Марксын ба Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудай үбһэ хуряалгын хүдэлмэри мүн лэ иимэрхүүгээр ябуулагдана.

Бургалтайн сомоной «Заветы Ильича» колхозой хүдэлмэри баһал иимэ байна. Тус колхозой партийна болон комсомольско организацинууд һулаар хүдэлмэрилнэ. Сомоной уншалгын байшан хүдэлмэрилнэгүй. Тус сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр А. Цыбикжапов уншалгын байшангые даагшын тушаалда байһан аад, колхозниигуудай дунда нийтэ политическэ хүдэлмэри бүри ябуулнагүй.

Дээрэ дурсагдаһан колхозууд, мүн Энгельсын нэрэмжэтэ колхоз (Дээдэ Тори) ба аймагай бусад олохон колхозуудай Эхин парторганизацинууд, ВКП(б)-гэй айком хадаа «Нийтын малажалые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэй эгээл шухала зорилго болохо үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбые колхоз бүридэ дүүргэлгын ажахын-политическэ удхашанарые колхозниигуудай ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда үргэнөөр ойлгуулхыень, тэрэ зорилгоор нийтэ-политическэ хүдэлмэриин бүхы формонуудые (элидхэл ба хөөралдөөнүүдые үнгэргэлгэ, «Дайшалхы хуудаһануудые» гаргалга ба бусад) хэрэглэхыень ВКП(б)-гэй айкомуудые, МТС-үүдэй директорнүүдые политическэ талаар орлогшонорые, МТС-үүд ба колхозуудай партийна эхин организацинуудые уялгалха»—гэһэн ВКП(б)-гэй Обкомой 2-дохи пленумэй эрилтэнүүдые бэелүүлжэ шаданагүй. Эгээл иимэһээ аймагай колхозууд үбһэ хуряалга дээрэ гээгдэжэ ябана.

ВКП(б)-гэй Обкомой 2-дохи пленумэй эдэ эрилтэнүүдые эрид бэелүүлхын тула Торийн аймагай колхозниигуудай ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэриие эрид шангадхаха, энээнэй үндэһөөр нийтэ зониие адуу малдаа хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ зоригжуулха шухала.

Л. Мункуев,
«Б. М. Үнэнэй» тусхай корреспондент.

Таряа хуряалгада бэлэдхэл

Иволгын аймагай Гильбэриин сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз нийтын малажалда тэжээл бэлэдхэлые эршэмтэйгээр ябуулхатаяа хамта таряа хуряалгада һайнаар бэлэдхэнэ. Мүнөө тус колхоз Янгаажан гэжэ газарта хушадтатай ток заһабарилба. Мүн инженер Гоголевой системын зерносушилка заһабарилжа дүүргүүтэй байна.

Л. Бондаренко.

Естественно-научна темээр хөөрэлдөөн

НАРАНАЙ СИСТЕМЭ

Манай Газар Нарые тойрожо ябадаг гэжэ мэдэхэ болоһон байнабди. Тиимэ болохолоороо, Газар болбол планетэнүүдэй нэгэн мүн. Планетэнүүд одо мүшэд шэнги түхэлтэйшье һаа, одо мүшэдтэ орходоо ехээр Газарта адли юм. Одо мүшэд хадаа тон холын нарануud, тон томо, өөрөө гэрэлтэдэг халуун бэенүүд мүн байдаг. Харин планетэнүүд одо мүшэдһөө бүри бага юм, тиихэдээ манай Газар ба Һара шэнги, өөһэдөө гэрэл сасаргадаггүй. Бидэ болбол планетэнүүдые Наранай гэрэлтүүлдэг дээрэһээ харанабди. Тиимэл ушарһаа планетэнүүд тунхарюулагдаһан наранай гэрэлээр гэрэлтэнэ гэжэ хэлсэдэг. Манай Газар мүн лэ наранай гэрэлые тунхарюулдаг, тиимэ ушарһаа тэрэ хадаа бусад планетэнүүд дээрэһээ харагдаха ёһотой. Газар дээрэһээ харахада, Юпитер бидэндэ хэр зэргэ ялагар байнаб, бидэнтэй хүршэ байдаг Марс гэжэ планетэ дээрэһээ харахада, мүн тиимэ ялагар байха ёһотой.

Бүхы планетэнүүд Нарантайгаа хамта нэгэ бүлэ мэтэ болоод байдаг. Энэ бүлые наранай системэ гэжэ нэрлэдэг, юуб гэхэдэ Наран гээшэ бүхы талаараа энэ бүлые оройлогшо толгой мүн байдаг.

Наран болбол бүхы планетэнүүдһээ тон ехэ юм. Тэрээнэй диаметр (хүндэлэбшэ) Газарай диаметрһаа 109½ дахин ехэ байдаг. Эли болгохын тула Нарые арбузай шэнээн гэжэ тухайлаа һаа, Газар гээшэ просын үрын шэнээн байха һэн. Газарһаа бага ба ехэшье планетэнүүд бии юм, теэд гэдэниие бултыень нэгэ бүмбэрсэг болгон нялжархёо һаа, тэрэнэй диаметрынь Наранай диаметрһаа юһэ дахин шахуу бага байха.

Наранай системын бүхы бэенүүд соохоо гансал Наран гээшэ өөрөө гэрэл дулаан хоёртой байдаг. Бүхы планетэнүүд ба тэдэнэй ханинууд—хүрэшэһэн, бараан бэенүүд мүн; дулаа ба гэрэл тэдэнэр Наранһаа абадаг. Газар дээрэхи бүхы амидарал наранай элшэнүүдэй аша туһаар байжа байдаг.

(«Юртэмсэ хайшан гэжэ бүридэнхэйб» гэһэн, профессор И. Ф. ПОЛАГАЙ брошюраһаа).

ТҮРҮҮ ҺУРГУУЛИ

Хэжэнгын аймагай Доодо-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи эхин һургуули тогтоһоор арбан жэл боложо. Эдэ жэлнүүдэй туршада тус һургуули һуралсал-хүмүүжүүлгын ба арад зоной дунда ниитын хүдэлмэри ябуулгын талаар нилээд һайн амжалтануудые туйлажа, аймаг доторoo түрүү һургуулинуудай нэгэниинь болоо.

Энэ һургуулида харьяата колхозуудай һургуулиин наһанай хүүгэд барандаа бүгэдэниитын уялгата долоон жэлэй һуралсалда хабаадуулагданхай. Нэгэ класстаа хоёр жэлдэ үлэлгэ 1947—48 онуудай һуралсалай жэлһээ хойшо сүм усадхагдаа. Эндэхи һурагшад хадаа үзэһэн предмедүүдээ гүнзэгыгөөр шудалжа гарадаг.

Һургуулиин ба һурагшадай түрэлхидэй хоорондо нигта барисаа байгуулагдажа, хүүгэдые хүмүүжүүлхэ хэрэгые үндэр дээдэ хэмжээндэ табиһанай ашаар һуралсалай иимэ амжалтанууд туйлагдаһан байна. Хахад жэлээр һуралсал-хүмүүжүүлгын түсэбые багшанар табихадаа, һурагшадай түрэлхидэй дунда хэгдэхэ хөөрэлдөөнүүдэй темэнүүдые, тэдэниие үнгэргэхэ саг болзорые тодорхойлон хараалдаг юм. Гэрэй даабариин ашаг туһань һурагшадай түрэлхидтэ һайса ойлгуулагдана. Мүн тэдэнэртэ хүүгэдэйнгээ үдэрэйн режимые зүбөөр сахиха ябадал класcһаа гадуур уншаха номуудынь заагдана. Эдэ үгтэһэн заабаринуудай ёһоор һурагшадай гэртэхин хүүгэдэйнгээ һуралсалда али болохо зэргээрээ туһалдаг ба тэрэйнгээ даалгабариие ямараар дүүргэдэгыень ходо шалгажа үзэдэг заншалтай болонхой.

Энэ һургуулиин багшанар һурагшадаа эрдэм бэлигтэ һургаха, ажал хүдэлмэридэ дурлуулха талаар ехэхэн оролдолго гаргана. Мүн түрэлхидтэнь һурагшадай жаяг заршам, багшынгаа үгэһэн даалгабариие ямараар дүүргэхэ ба советскэ һургуулиин һурагшын зорилго тухай ойлгуулагдажа үгэнэ.

Багшанар һурагшадаа алдуугүйгөөр, нарин сэбэрээр, эли тодоор ба яаралгүйгөөр хүдэлмэрилүүлжэ һургана. Тиимэһээнь хүдэлмэридөө хайша хэрэгээр ба һаланаар хандаха ябадал һурагшадай зүгһөө үзэгдэхэеэ болинхой. Тэдэнэр барандаа сэбэрээр, калиграфическа, алдуугүйгөөр бэшэжэ һураһан ба номуудаа, тетрадуудаа наринаар абажа ябадаг юм.

Тус һургуулиин багшанар Г. Дашидоржин, Д. Цыцоева ба Дондокова гэгшэд урогуудтаа һайнаар бэлэдхээд, ехэ һонирхолтойгоор ба үндэр дээдэ хэмжээндэ үнгэргэнэ. Һурагшад бүхэн тэдэнэй хараанда абтанхай юм. Тэдэнэр һурагшадайнгаа хэниинь ямар материал бэлээр шудалдаг бэ, али ядалсадаг гү, гэжэ һайтар мэдэдэг. Тиимэһээ урогуудтаа бэлэдхэхэдээ номдоо ядалсадаг һурагшадтаа ямар туһа хүргэхэеэ тэдэнэр эртэнһээ хараалдаг байна.

Багша Цыцоева болбол өөрынгөө халуун оролдолгоор һурагшадааород хэлэндэ һайнаар һургана. Нүхэр Цыцоеваород хэлээр хэдэн олон янзын грамматическа таблицануудые хэжэ, урогтоо наглядна пособиие шадабаритайгаар хэрэглэнэ. Жэшээнь, нэгэ һурагша хадаа женскэ родой винительнэ падежэй һүүл үеые мууса ойлгодог байгаа. Тиихэдэнь багша Цыцоева грамматическа таблица хэрэглэжэ ба тусхай даабаринуудые үгэжэ, ехэ даамгайгаар, ханамжатайгаар һурагшатаяа хүдэлмэрилһэнэй ашаар энэ гээгдэлыень түргөөр усадхаһан байна. Мүн нэгэ һурагша «б» үзэгые тулюураар хэлэдэг байхадань Цыцоева упражненинүүдые олоор хүүлжэ, энэ үзэгые зүбөөр хэлэдэг болгоо һэн. Мүн һурагшад бүхэн блок-нот дээрэород хэлэнэй словарь хэжэ, мэдэхэгүй шэнэ үгэнүүдээ тэдээн дээрээ бэшэжэ абадаг байна. Энэ словаринь тэдэнэйород хэлэ шудалха хэрэгтэ ехэ туһа хүргэнэ.

Һурагшад үдэшэндөө һургуулидаа ерэжэ, гэрэйнгээ даабариие дүүргэдэг юм. Тэдэнэртэ ойлгогдоогүй бэрхэтэй асуудалнуудаар консультаци болодог. Мүн уранһайханай литературые коллективнээр уншалга эмхидхэгдэжэ, һурагшад эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Тэрэшэлэн пионерскэ организаци хүдэлмэреэ һайнаар ябуулжа, багшанарай дүтын туһалагша болонхой.

Энэ һургуулиин багшанар ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэдэнэр 40 гаран колхозниг уудые бурят-монгол үзэг бэшэгтэ һургаһан байна. Багшанар хадаа колхозниг уудай дунда ниитэ-политическэ, агитационно хүдэлмэри ябуулдаг, нютагтаа суутай агитаторнууд болоо.

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи эхин һургуулиин багшанар туйлаһан амжалтануудаараа һанаагаа амархагүй,харин бүри эршэмтэйгээр, хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр хүдэлмэрилжэ, урданайхиһаа үлүү һайн амжалтануудые туйлахые үнэн зүрхэнһөө хүсэн эрмэлзэнэд. Мүнөө энэ һургуули һуралсалай шэнэ жэлдэ эрхимээр бэлэдхэжэ дүүрэхэ болоо. Тиигэжэ ерэхэ һуралсалай жэлдэ һургуулиингаа толотомо һайн амжалтануудые туйлаха зохистой условинуудые эртээнһээ бии болгожо байна.

А. Аюржанаев.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл

Һургуулинуудые һуралсалай шэнэ жэлдэ болзор соонь һайн шанартайгаар бэлэдхэлгэ Сэлэнгын аймагта һайнаар үнгэржэ байна.

Аймагай һургуулинууд бүхэли жэлдээ хүрэхэ түлишөөр гүйсэд хангагданхай. Барилгын материалнууд болохо тёс, хирпиисэ, сонхын шэл болон шэрэ, олифа гэхэ мэтэнүүд бэлэдхэгдэнхэй.

Дунда-Бүхэнэй долоон жэлэй һургуули (директорынь нүхэр Г. Григорьев) һуралсалай шэнэ жэлдэ илангаяа һайнаар бэлэдхээ. Һургуулиин классуудай 8 комнатонууд заһабарилагдаад, сагаадагдажа дүүргэдэнхэй. Һуралсалай наглядна пособинууд—элдэб приборнууд, глобусууд, картанууд, зурагууд ба классуудай журналнууд бэлэн болонхой. Һургуули багшанараар гүйсэд хангагданхай.

Үбэр-Зөөхэйн эхин һургуулиин (даагшань нүхэр Цыдыпов) байшан, багшанарай байха тэрнүүд капитальнаар заһабарилагдажа дүүргэгдэхэ болоо. Мүн классна досканууд, партанууд болон бусадшье мебель шэнээр шэрдэгдээ.

Галуута-Нуурай шахтын дэргэдэхи долоон жэлэй һургуули энэ жэлдэ дунда һургуули болгогдохонь. Тус һургуулиин хоёр дабхар гоё һайхан байшан шэнээр бариг дажа дүүргэгдэхэеэ байна. Энэ һургуулида 1050 һурагшад һураха юм.

Аймагай бусадшье һургуулинууд һуралсалай шэнэ жэлдэ амжалтатайгаар бэлэдхэжэ байна.

П. Халтанов.

Кореядэхи событинууд

Кореядэхи дайнай ябуулганууд

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 31. (ТАСС). Кочхан (Кюнсю) районд о американска сэрэгүүдэй дэргэдэ ябалсаһан Ассошиэйтед пресс агентствын корреспондентын мэдээсэхэнь: «Хойто корейскэ сэрэгүүд фронтальна, флангово координированнэ добтолгонуудые хэжэ байна. Американска полкын ара талада «1500 ядрын хэмжээндэ флангово позици байгуулаа».

Ассошиэйтед пресс агентствын Токиодохи корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Корейскэ Арадай арми Ечхоня (Рейсена) районд о байһан сэрэгүүдые түрихэ ябадалаа шангадхаба, тиихэдэнь, Урда Кореяын 8-дахи дивизиин частьнууд «багашагаар» сухариха баатай болоо. Аньдон (Анто) шадар зүүн флангадань дайсан нэбтэрэн орон һон байгаа.

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 31. (ТАСС). «Нью-Йорк Таймс», «Нью-Йорк геральд Трибюн» ба бусад газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Хойто Кореяын сэрэгүүд урда зүгтэ Чинчжу тээшэ добтолго хэбэ.

ФИЛИППИНЫН АРАДАЙ-СҮЛӨӨЛЭЛГЫН АРМИИН ЯБУУЛГАНУУД ТУХАЙ ТЕЛЕПРЕСС АГЕНТСТВО МЭДЭЭСЭНЭ

ПРАГА, июлиин 31. (ТАСС). Телепресс агентствын корреспондентын Гонконгһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, Филиппинскэ арадай-сүлөөлгын арми нэгэ һуурин газарые сүлөөлһэн ба Манилһаа хойшо 190 километртэ байгаа районд о хэдэн деревнинүүдые хүреэлээ.

США сэрэгүүдээ Иранда оруулхые һэдэнэ

ТЕГЕРАН, июлиин 31. (ТАСС). «Американска правительство хадаа Ирандахи американска посольствые ба консульствые «сахюулхын» тула американска далайн ябаган сэрэгүүдые (100 хүн) Иранда эльгээхэ һэдэлгэтэй гэжэ найдамтай мэдээсэлнүүдые дурдан, «Бахтаре Эмруз» газетэ мэдээсэбэ.

МАКАРТУР ФОРМОЗО ОШОБО

ЛОНДОН, июлиин 31. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондентын Тайвенһээ дамжуулһанай ёһоор, генерал Макартур Чан Кай-шитай хэлсээ хэхын тула Формозо ерэһэн байна. «Макартур хадаа Чан Кай-шиин сэрэгые Кореядэ хэрэглэхэ тухай асуудал хэлсэхэ һаналтай байжа болоо ха» гэжэ заагдана.

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, июлиин 31. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани июлиин 31-эй үглөөгүүр иигэжэ мэдээсэбэ:

Арадай армиин частьнууд бүхы фронтнууд дээрэ американска сэрэгэй частьнуудтай дайлалдажа үргэлжэлөө.

Энээнэй урда тээ Иондон (Эйдо) гэдэгые эээлһэн Арадай армиин частьнууд июлиин 29-дэ Хванганиие (Кокан) сүлөөлөө. Хванганиие сүлөөлхын түлөө байлдаануудта дайсан сэрэгүүдээ олоор алдаа, трофейнүүд абтаа.

ПХЕНЬЯН, июлиин 31. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин главна командованиин үдэшын мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд американска сэрэгүүдтэй шанга байлдаануудые хэбэ.

Хванганиие (Кокан) сүлөөлһэн Арадай армиин частьнууд Хванганһаа зүүн урда зүгтэ американска сэрэгүүдэй шанга эсэргүүсэлтые бута сохёод, американецуудые ехэ гэмтэлдэ оруулаа. Эндэ 105 милиметрын 3 ехэ буу, 81 милиметрын 5 миномет, 60 милиметрын 100 шахуу ехэ буу, 57 милиметрын 6 ехэ буу, 21 автомашина, олон тоото хүндэ ба хүнгэн пулемёдууд, винтовконууд, карабинууд, радиоаппаратуранууд ба бусад сэрэгэй зэр зэбсэгүүд абтаба.

Бусад фронтнууд дээрэ онсо хубилалта болоогүй.

Кореядэ американска шэнэ сэрэгүүд эльгээгдэбэ

Кореядэ Макартурай штабай дэргэдэ ябаһан Рейтер агентствын корреспондент Урда Кореядэ американска шэнэ сэрэгүүд мүнөөдэр буугаа гэжэ дамжуулба.

Нэмэлтэ сэрэгүүд Холбоото Штадуудһаа түрүүшынхеэ ерэһэн американска сэрэгүүд болоно гэжэ Нью-Йоркын радиостанци мэдээсэнэ.

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай арми Чинчжу город эзэлбэ

ЛОНДОН, июлиин 31. (ТАСС). Хойто Кореяын сэрэгүүд Чиньчжу (Синсю) городые мүнөөдэр үглөөгүүр эзэлээ гэжэ корейскэ фронтһоо Рейтер агентствын корреспондент мэдээсэбэ.

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭДЭ

Городой ажалшадай культурын ба амаралтын паркда— «Овод» гэжэ зүжэг.

«Прогресс» кинотеатрта—«Чортово ущелье».

«Эрдэм» кинотеатрта—«Ородой асуудал» 3, 5, 7 часуудта. «Буутай хүн» 11—13 часуудта.

Эрхим машинистну... ба хажууршад

Бичурын аймагай Харланай... моной Кировэй нэрэмжэтэ ко... зой гэшүүд үбһэ хуряалгые бо... болзор соо һайнаар үнгэрг... түлөө оролдожо байна. Сенок... кын машинистнууд Д. Дар... ба И. Дагбаев гэгшэд үдэр б... 5—5 гектар сабшана. Мүн ... хажууршад Г. Аюров ба Б. Д... баев гэгшэд 0,70—0,80 га эр... шанартайгаар сабшанад.

Д. Хандажап...

Үбгэдэй эдэбхи

Хориин аймагай Анаагай со... ной Ждановай нэрэмжэтэ кол... зой гэшүүд, далаад наһатай үб... Бабуев ба Дармаев гэгшэд к... хозойнгоо ниитын адуу малда... һэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ е... хэн туһа хүргэнэ. Эдэнэр гар... жуураар үбһэ сабшажа, 160 ... хал табяад, колхоздоо туша... байна.

Д. Жамбу...

Колхозно новатор... тухай лекци

Закаменай аймагай Утаата ... лахайн сомоной Кагановичын ... рэмжэтэ колхозой клубта Са... гын сомоной территориальна ко... сомольско эхин организациин с... ретарь нүхэр Л. Банзарха... Д. Хилтухинай бэшэһэн «Кол... но новатор тухай ном» гэһэн л... ци уншаба. Мүн нүхэр Банзар... нов энэ лекциие Санагын сомо... «Коминтерн» ба Сталинай нэр... жэтэ колхозуудаар ябажа ун... һан байна. Колхозниг ууд олоор... сугларжа, энэ лекциие ехээр ... нирхон шагнаба.

Б. Ванчиков.

Һурагшадай туһаламжа

Яруунын аймагай һургуули... дай 1205 һурагшад зунайнгаа а... ралтын үедэ колхозуудтаа хүд... мэрилжэ байна. Тэдэнэй 780-ни... үбһэ хуряалгада ба малай н... шаһата тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдэб... тэйгээр хабаадалсана.

Мүн 175 һурагшад колхозууд... огородууд дээрэ, 250 һурагшад м... адуулалгада ба залуу малнууд... харууһалалгада хүдэлмэрилнэд.

З. Венокур.

Колхозниг уудта— үргэн хэрэгсэлэй эд бараа

Ториин аймагай Доодо-Бург... тайн сельпогой («Улаан Бургалт... колхозой дэргэдэхи) магазин мү... үбһэ хуряалгын үедэ үргэн хэр... сэлэй эд бараа абаашажа колх... нигуудта наймаална.

Тус магазинай продавец нү... Б. Балданов 5 хоног соо н... дахин бригадануудта ба малай ф... хы фермэнүүдтэ ошодог. Һаяхан... нэгэ гаралгандаа жэжэ бар... горьтойе наймаалаа.

Л. Мункуев.

Медпункт үгы

Хориин аймагай Ждановай н... рэмжэтэ колхоздо медпункт ү... юм. Тиимэһээ үбһэ хуряалгада х... дэлмэрилжэ байһан колхозниг... дай үбшэлхэдэ түргэнөөр ту... хүргэхэ медицинскэ хүдэлмэри... шэд үгы байна.

Д. Жамсуев.

Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДА...

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—1.80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3.23; отделов партийной в комсомольской жизни культуры и быта—4.52; пропаганды и агитации—7.85; сельского хозяйства промышленности и транспорта—6-84; переводов—3.23; писем трудящихся в информации—6.84 (2 зв.): об'явлений 2.64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02355. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.